

Autor scenariusza – Monika Prus-Głuszczka

CHAPATI, TORTILLA, RYŻ... CZYLI NIE TYLKO CHLEB.

Scenariusz zajęć przeznaczony dla dzieci w wieku: 7 – 9 lat

Aktywności mogą być wybierane dowolnie przez prowadzącego.

Cele:

- Poznanie potraw stanowiących podstawę wyżywienia mieszkańców krajów Południa.
- Poznanie podstawowych składników i sposobów przygotowania potraw występujących w krajach Południa.
- Ukazanie problemu głodu na świecie.

1. Gdzie znajdziemy ziarna?

Uczestnicy otrzymują losy z rysunkami przedstawiającymi ziarna: ryżu, pszenicy, fasoli, grochu, kukurydzy i soczewicy. W pierwszej części ćwiczenia ich zadaniem jest odgadnąć, jaki rodzaj ziarna jest narysowany na losie. Następnie uczestnicy łączą się w drużyny. Każda z drużyn otrzymuje mapę konturową świata. Ich zadaniem jest zaznaczenie na mapie, gdzie najczęściej występuje dana roślina. Informację uczestnicy wyszukują na tablicach wystawy, a następnie wspólnie zaznaczają na mapie. Gdy już wszyscy odgadną, każda z drużyn prezentuje, gdzie występuje ich ziarno. Jako modyfikacja drużyny mogą zaznaczać (kolorować) na jednej wspólnej mapie o dużym formacie.

Fasola – Ameryka Środkowa i Południowa,

Groch i soczewica – basen Morza Śródziemnego

Ryż – Azja Południowo-Wschodnia

Pszenica – Południowo-Zachodnia i Środkowa Azja

Kukurydza – Ameryka Środkowa

Materiały: losy z ilustracjami pszenicy, kukurydzy, ryżu, soczewicy, fasoli i grochu, mapa konturowa świata, kredki.

Czas: 10 minut.

2. Wyprawa na kukurydziane pole.

Prowadzący opowiada, że kukurydza może mieć różne kolory (np. biała, żółta, czerwona, niebieska). Wspólnie z uczestnikami wycina szablon przedstawiający kukurydzę z papieru, następnie za pomocą kolorowego sprayu umieszczamy nasze kukurydze, na dużym kartonie, tworząc w ten sposób bajkowe, kukurydziane pole. Rysunek możemy uzupełnić flamastrami (np. łodygi). W przygotowaniu szablonów mogą nam pomóc rodzice i dziadkowie.

Materiały: nożyczki, papier dużego formatu, kolorowy spray, flamastry, gumowe rękawiczki, gazety do osłonięcia podłogi.

Czas: 20 minut.

3. Na obiad „rozsypanka”.

Uczestnicy otrzymują nazwy potraw oraz nazwy składników, z których się składają. Ich zadaniem jest dopasowanie składników do potrawy. Mogą korzystać z tablic wystawy. W zależności od ilości dzieci, zadanie można wykonać w grupach np. po 2 – 3 potrawy na daną grupę. Każda z grup powinna też znaleźć informacje z jakiego kraju pochodzi dana potrawa.

Chapati – mąka pszenna, woda, sól

Tortilla – mąka kukurydzana, fasola (nadzienie), cebula (nadzienie), ser (nadzienie), śmietana (nadzienie), mięso (nadzienie)

Arroz con frijoles – miękki ryż, sos z fasoli, kolba kukurydzy, starty ser, smażony banan, mięso, tortille

Zupa pho: makaron ryżowy, sok z cytryny, kolendra, kiełki fasoli, papryczka chilli

Kuskus – ziarna pszenicy, mięso baranie, papryka, marchew

Ugali – mąka kukurydziana i woda, sos mięsny, sukumawiki

Materiały: losy z nazwami i składnikami potraw.

www.miedzykulturowa.org.pl

Scenariusz – Monika Prus-Glaszcza

Czas: 10 minut.

4. Idziemy na targ.

Wiemy już z czego składają się najbardziej popularne potrawy z różnych rejonów świata. Prowadzący zaprasza dzieci na targ, gdzie będą mogły zrobić zakupy potrzebne do ugotowania dań. Prowadzący dzieli uczestników na 4 grupy, które mają do przygotowania: zupę pho, arroz con frijoles, kuskus i ugali. Prowadzący opowiada, że na nasz targ przybyli kupcy z różnych krajów: Meksyku, Maroko, Wietnamu oraz Kenii i rozstawili swoje stragany. Układa przy tym plansze z kartek A4 na podłodze, na których są zaznaczone stoiska i można na nich kupić produkty. Grupy rzucają kostką. Mogą poruszać się dowolnie (w lewo, w prawo, do góry, do dołu, ale nie na ukos), ważne, aby trafiły na swój stragan i zakupiły wszystkie produkty z listy. Opcjonalnie można podzielić stragany na np. owoce, warzywa, przyprawy, ziarna itp.

		Kupiec z Kenii	
	Kupiec z Wietnamu		
	Kupiec z Meksyku		
		Kupiec z Maroka	

Lista zakupów

Lista nr 1 Arroz con frijoles	Lista nr 2 Zupa Pho	Lista nr 3 Kuskus	Lista nr 4 Ugali
Ryż	Makaron ryżowy	Ziarna pszenicy	Mąka kukurydziana
Fasola i kukurydza	Cytryna	Marchew	Sukumawiki
Mięso	Kolendra i chilli	Fasola	Sos warzywny
Banan	Kiełki fasoli	Dynia	Fasola
Mąka kukurydziana do przygotowania tortilli	Mięso	Mięso	Mięso

Materiały: kostka, pionki do gry, kartki A4, nazwy produktów.

www.miedzykulturowa.org.pl

Scenariusz – Monika Prus-Głazczka

Czas: 15 minut.

5. Zgadnij co to?

Uczestnicy krążąc po wystawie i przyglądając się tablicom szukają odpowiedzi na pytania, następnie wspólnie z prowadzącym sprawdzają rozwiązania.

			1. Jedna z najstarszych roślin uprawnych świata.					
								2. Jej ziarna mogą być różnokolorowe
								3. Przygotowuje się z niej mąkę.
						4. Roślina bardzo popularna w Ameryce Środkowej i Południowej.		
			5. Popularna zupa w Wietnamie.					
						6. Rozdrobnione ziarna pszenicy		
					7. Najpopularniejsze danie w Afryce Wschodniej			
								8. Przygotowuje się ją z mąki kukurydzianej
								9. Możesz zjeść zamiast chleba

Materiały: pytania do krzyżówki, długopisy

Czas: 10 minut.

6. Co zrobić z ryżem?

Niektóre rośliny, które jemy na co dzień mogą mieć wiele zastosowań. Przykładem jest ryż – tak wiele produktów można z niego zrobić. Oglądamy ilustracje z polem ryżowym i dowiadujemy się jak rośnie (materiał pomocniczy „Wyroby z ryżu” ze scenariusza „Ryż i bambus”). Następnie prowadzący dzieli uczestników na dwie grupy i daje im losy z rysunkami, na których znajdują się produkty z ryżu. Zadaniem

drużyny jest przygotować zagadkę dla drużyny przeciwnej, tak aby odgadła zastosowanie ryżu.

Prowadzący opowiada dzieciom, że ryż i inne potrawy z niego przygotowane jemmy pałeczkami. Pokazuje, jak wyglądają pałeczki i jak należy je trzymać. Każdy będzie mógł spróbować trzymania pałeczek w konkurencji, polegającej na przekładaniu ziarenek ryżu (okrągłe płatki kosmetyczne) z miseczki do miseczki.

Materiały: ilustracja pole ryżowe, ilustracja jak rośnie ryż, ilustracja wyroby z ryżu, pałeczki, miseczki, płatki kosmetyczne w formie kulki.

Czas: 20 minut.

7. Zagrajmy razem

Chcąc dowiedzieć się więcej na temat Afryki i Azji oraz ich mieszkańców, ciekawych miejsc, roślinności i codziennego życia prowadzący może zagrać z uczestnikami w grę planszową pt. „Wędrówka po Afryce” lub „Wędrówka po Azji”.

Materiały: gra planszowa, instrukcja, pionki (po jednym dla każdego), kostka do gry.

Czas: 25 minut na jedną grę.

8. Spotkajmy się

Odrysowujemy postaci trzech osób, następnie w trzech grupach wycinamy odrysowane sylwetki i rysujemy postaci naszych rówieśników: z Kenii, Wietnamu i Maroka (pomocniczo możemy użyć zdjęć). Na podstawie tablic wystawy dowiadujemy się, co jedzą nasi koledzy z innych krajów, opisujemy ich codzienny obiad, każdy opowiada również co zwykle jada i kto dla niego przygotowuje jedzenie. Prowadzący pyta także jak wyglądają nasze kuchnie i opowiada jak wygląda np. kuchnia osoby mieszkającej w Kenii. W przygotowaniu postaci mogą pomóc rodzice i dziadkowie.

Po zakończeniu zabawy możemy zagrać z uczestnikami w grę memo pt. „Mieszkańcy Afryki” lub „Mieszkańcy Wietnamu”. Spośród kartoników rozłożonych obrazkami do dołu, gracze kolejno podnoszą po dwa, starając się trafić na parę. Wygrywa ten, kto nazbiera najwięcej par. Grę można przeprowadzić jednocześnie w kilku grupach z pojedynczymi graczami, lub np. w parach z rodzicami lub dziadkami.

Materiały: duży arkusz papieru (x3), kredki, flamastry, ilustracje mieszkańców, gra memo.

Czas: 25 minut.

9. Co zrobić, aby nie było głodu na świecie?

W niektórych krajach ludzie mają mały dostęp do jedzenia lub przeznaczają na nie bardzo mało pieniędzy (tylko 4 zł. dziennie). Wspólnie zastanawiamy się i wypisujemy na dużym papierze pomysły, co możemy zrobić, aby nie było głodu na świecie?

Materiały: papier, markery.

Czas: 10 minut.

10. Podsumowanie

Siadamy w kręgu, prosimy uczestników, aby dokończyli zdanie lub namalowali rysunek pt:

„Najbardziej zapamiętałem/łam...”

„Gdybym był/a na targu to kupiłbym/abym...”

„Z poznanych potraw najchętniej zjadłbym/ zjadłabym...”

Materiały: papier, kredki, flamastry.

Czas: 10 minut.

Spis ilustracji i materiałów do scenariusza:

- ✓ Kolby kukurydzy z publikacji „Apetyt na świat”
- ✓ Wyroby z ryżu ze scenariusza „Ryż i bambus”
- ✓ Sadzenie ryżu ze scenariusza „Ryż i bambus”
- ✓ Gra wraz z opisem: „Wędrówka po Afryce”
- ✓ Gra wraz z opisem: „Wędrówka po Azji”
- ✓ Pole ryżowe – ilustracja
- ✓ Jak rośnie ryż – ilustracja ze scenariusza „Ryż i bambus”
- ✓ Ilustracje ze zdjęciami mieszkańców Kenii, Wietnamu i Meksyku
- ✓ Gra memo „Mieszkańcy Afryki”
- ✓ Gra memo „Mieszkańcy Wietnamu”